

DE COMMANDANT

Bertus van Leijsen en Dientje Wouters van de Leijsenhoek kregen 13 kinderen. Het waren 8 zonen en 5 dochters. Voor deze 8 zonen was er geen grond genoeg om er een bestaan aan te hebben. Na de Tweede Wereldoorlog emigreerden in zo'n situatie schepen vol jonge boeren naar Canada en de Verenigde Staten. Boer van Leijsen zag zijn zonen liever dicht bij huis. In 1947 kocht hij 80 ha. ontginningspolder in de Biesbosch. Dat was vooral 80 ha riet, griend en water in een verwilderd polderke.

Het waren vooral de mannen Christ, Piet, Adri en Jan van Leijsen die daar gingen pionieren. Vanaf de Leijsenhoek vertrokken ze iedere maandag-

morgen op het fietsje naar Hank. Het bruine brood wat ze meevoerden, hadden vader en moeder van Leijsen de vrijdag van tevoren gebakken. Van de 4 varkens, die er per jaar geslacht werden, vertrokken ook heel wat kilo's richting Biesbosch. Om te pionieren in het "Biesbosch- Amazone" gebied moest voor een hele week proviand worden meegesleept. In Hank lag hun roeibootje gereed. Willem v.d. Pluim, een rietsnijder, voer mee om ze de Biesbosch te leren bevaren. Aan de rand van de Moordplaat lag hun woonark. In dat huisje op het water, met een eenvoudig houtkacheltje 'n paar stoelen en kisten, 'n tafel en 4 kribbokes, woonden ze 6 van de 7 dagen.

HET WERK

De eb en de vloed bepaalden het werk en het moest vaak op lange klompenlaarzen gebeuren. Het pure, noeste handwerk van struiken rooien, het snijden en grebbels maken, zodat het water weg kon lopen uit de rietvelden, werd afgewisseld met een fuikje zetten, een eendje vangen of een haasje strikken. Van de natuurmens Willem v.d. Pluim leerden ze de kneepjes om in de Biesbosch te overleven. Ze groeven tot op het witte zand een waterput van 1 meter bij 1 meter. Het water voor hun thee en de aardappelen konden ze daaruit putten.

Zo'n inpoldering ging stap voor stap. Over 50 ha lagen verwaarloosde dijken, die met de schop en de kruiwagen moesten worden opgehoogd. Soms kwam er mankracht uit Oosterhout en Made mee om te helpen. Elke herwonnen bunder werd dan in cultuur gebracht: gras inzaaien, scheuren, bieten en vlas verbouwen op die goede rivierklei. In de laatste pioniersjaren hadden ze een kraan om de nieuwe dijken aan te leggen en de 80 ha op het water te heroveren.

Zondags had Christ, een echte paardeliefhebber, weinig tijd om ver weg te rijden. Met Adriana Donkers, het buurmeisje van het Horstje, zag hij het wel zitten. In 1952 trouwden ze. Christ werd polderbeheerder van de polder "De Dood". Daar, op die boerderij van 40 ha gingen ze wonen.

Toen op 1 febr. 1953 de tekenen van de eerste nakomeling zich aankondigden, braken wel de dijken van de Biesbosch en barstte de watersnoodramp los. In

een motorbootje van de politie werd de a.s. moeder dwars door alle ellende heen gevaren. Christ bleef alleen achter bij het vee en het radiootje op batterijen. Die nacht kwam het water tot aan de buiken van de koeien.

Het toeval wil, dat Louis, de oudste zoon van 2 meter lang, die zich tijdens het gesprek aan het optuigen is om te gaan carnavallen, precies op 12 februari 1953, 41 jaar geleden, aan de wal geboren werd.

In 1956 kwam het jonge gezin met 3 kindjes aan de Hoge Dijk in Oosteind wonen, want net als opa Bertus wilden Christ en Zus hun kinderen liever thuis dan ver weg op kostschool.

Met 9 bunder land, 13 melkkoeien en een paar zeugen maakten ze een nieuwe start op de boerderij van ome Kees Loonen. Het viel net in de gouden tijd voor de Nederlandse boer. Ook onder het eerste gebint werd er goed geboerd. De Biesbosch-kroost van 3 werd er precies verdubbeld. In 1963 kocht Christ voor zijn zoon Louis een ponypaardje.

PONYCLUB "DE TROUWE VRIENDJES"

De welvaart bracht mee dat er veel pony's graasden op Oosteind. Dit was het sein voor vader van Leijzen en Toon en Kees Jaspers om te gaan buurten. Gedrieën vormden ze het eerste bestuur van ponyclub "De Trouwe Vriendjes". De club van 7 ponyruitertjes zou uitgroeien tot 50 leden: groot en klein, rijk en arm met een pony, was er lid. Elke zondagmorgen werd er tussen 10 en 12 uur geoefend op het terrein van de melkfabriek. Christ en Kees werden de eerste commandanten.

Om de fijne kneepjes van het vak te leren, volgden ze bij de meester in de paardenwereld, Thijs Neefs in Breda, de commandantenopleiding. Het liefst zagen ze een groene ruiter en een groene pony komen. Die hadden de mogelijkheid om naar elkaar toe te groeien, zodat ruiter en paard één werden. Heel bescheiden, met een paar stijgbeugeltjes, een dekje en een gebroken trensje, werd vaak begonnen. Elke pony heeft zijn eigen karakter. **40** Het was de kunst dat het ruitertje daar gevoel voor kreeg. Geen van twee mocht je meer vragen dan ze konden.

De goede sfeer in de club stond hoog op het vaandel van "De Trouwe Vriendjes". Het was één grote familie. De moeders werkten net zo hard mee. De zelfgebouwde hindernissen schilderden ze op. Ze vernaaiden de ruiterpakjes en hingen ze te drogen in de kas van Piet Loon. Dankzij Klaas de Bekker van de boterfabriek konden ze de Campinaijstaarten ten bate van de ponyclub met veel winst verkopen. Contributie bestond toen niet, commandanten werkten gratis. Er ontstond een bloeiende vereniging, die het gezicht van Oosteind bepaalde. Er was nog geen drumband, geen tennisclub en geen voetbalvereniging. Voor elke gouden bruiloft, iedere Sinterklaas, stapte de stoet groene jasjes van ponyruitertjes statig door Oosteind. Op de kampeerterreinen in de omgeving oogstten ze met hun carrousel-nummers veel succes.

Natuurlijk werd er 3 a 4 keer per jaar aan een concours deelgenomen. De klemtoon lag dan wel op het collectief van het achttal of viertal voor dressuur. Ze kwamen met veel prijzen naar huis. Over de hele breedte van de woonkamer

staat een stoet van bekens uitgestald bij Christ. Het zijn stille getuigen van een rijke ponygeschiedenis.

De laatste decennia vond er landelijk een verschuiving plaats van de gezamenlijke naar de individuele prestatie. Het kunnen meedraaien in de top krijgt nu de overhand. Voor de zwakkere ruitertjes is er nu minder aandacht. Je ziet de kosten stijgen, commandanten moeten betaald worden en contributie is dus noodzakelijk. Het in de vaart der volkeren meegesleurd worden ging aan de Oosteindse ponysport niet voorbij. Er klinkt een beetje weemoed door in de stem van de man die 16 jaar lang voorzitter en commandant was van "De Trouwe Vriendjes".

Hij wordt weer laaiend enthousiast als hij de kleine ponyruitertjes van toen, nu als vader of moeder van a.s. ruitertjes tegenkomt. Bij het buurten straalt de vriendschap ervan af. Ze blijven hun clubnaam "De Trouwe Vriendjes" alle eer aandoen.

Het is de bewogen mens ten top, als hij besluit met te zeggen dat het hem pijn doet, dat enkele van de trouwe vriendjes er niet meer zijn.